

I R L A N T I

Huhtikuu 1965

Irlannin (Eiren) oireachtas eli parlamentti on kaksikamarinen. Senaatin 60 jäsenestä eräät nimitetään, toiset taas valitaan monimutkaisen korporatiivisen järjestelmän puitteissa. Poliittisesti tärkeemmän dailin eli edustajainhuoneen 144 jäsentä valitaan yleisin välittömin vaalein. Vaalikausi on korkeintaan viisi vuotta; kun edelliset vaalit pidettiin 1961, uusia vaaleja ei välttämättä olisi tarvinnut pitää ennen kuin 1966. Viime maaliskuussa pääministeri Sean F. Lemass kuitenkin hajotti alahuoneen. Ilmeisenä tarkoituksena oli uusissa vaaleissa vahvistaa hallitsevan Fianna Fail -puolueen asemaa. Sillä oli edustajainhuoneessa 70 paikkaa, joten hallituksen asema oli äänestyksissä riippuvainen eräiden puolueisiin kuulumattomien vapaa-mielisten edustajien tuesta.

Huhtikuun alussa pidetyt vaalit eivät kuitenkaan täysin vastanneet pääministerin ja hänen puolueensa odotuksia. Tulokset muodostuivat seuraaviksi:

Puolue	Edustajia 1965	Edustajia 1961
Fianna Fail	72	70
Fine Gael	47	47
Labour	22	16
Riippumattomat	3	11

Hallituspuolue voitti kylläkin kaksi paikkaa, mutta kun sitä aikaisemmin kannattaneet vapaamieliset riippumattomat jäivät valitsematta, hallituksen asema ei juuri ole sen vahvempi kuin ennenkään.

Vaaleja on yleisesti pidetty nykyaikaisen politiikan ja vanhojen asenteiden välisenä kamppailuna. Irlantihan on kauan ollut Euroopan köyhimpiä maita, ja toimeentulon epävarmuus on pakottanut miljoonat jättämään Vihreän saaren; kun Irlannin tasavallassa on nykyisin noin 2,8 miljoonaa asukasta, niin Yhdysvalloissa asuu ainakin 6,5 miljoonaa irlantilaista ja Kanadassakin noin miljoona. Vielä 1937 tapahtuneen itsenäistymisen jälkeenkin siirtolaisuus jatkui, sillä maa ei pystynyt tarjoamaan riittäviä mahdollisuuksia asukkailleen. Vasta 1950-luvun lopulla pantiin alulle suurisuuntainen taloudellinen uudistusohjelma, jonka toteuttamisessa »Mister Suunnitel-maksi» kutsutulla pääministeri Lemassilla on merkittävät ansiot. Taloudellinen kasvu onkin ollut verraten nopeaa, ja vuotuinen siirtolaisuus on laskenut noin 50 000 hengestä 15 000 henkeen. Myönteinen kehitys on kuitenkin synnyttänyt uusia ongelmia: asunto- ja koulupulaa, työllisyyspulmia ja muita tyypillisiä kasvuvaikeuksia. Näiden ongelmien ratkaiseminen vaatii suuria ponnistuksia, mutta tähän asti monet irlantilaiset poliitikot ovat olleet

kiinnostuneempia Isolle-Britannialle kuuluvan Ulsterin tulevaisuudesta kuin varsinaisen Irlannin taloudellisista ja sosiaalisista pulmista.

Huhtikuun vaaleissa nimenomaan sosiaaliset kysymykset olivat kuitenkin voimakkaasti esillä. Ja kun aikaisemmin on ollut tapana valita samat edustajat kerran toisensa jälkeen — ja heidän kuoltuaan heidän leskensä — niin nyt dail sai suojiinsa runsaasti uusia kasvoja. Työväenpuolueen menestystä taas voidaan pitää merkinä siitä, että englantilaisia vastaan käydyn pitkälisen kamppailun aikana muodostunut puoluejako on saamassa uusia piirteitä.

Jaakko Okker